

RAN-2409001103010001

BRS (SD) Four Year Honors (NCF-NEP) (Sem. - III) Examination November - 2025 Social Theory and Sociology of Development (Paper - MJ - 105)

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book
- (2) દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.
- (3) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

પ્ર.1. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો (કોઈ પણ 8)

8

1. શ્રમ વિભાજનનો સિદ્ધાંત ક્યાં સમાજશાસ્ત્રીએ આપ્યો છે?
 - A. મેક્સ વેબર
 - B. દરખાઈમ
 - C. રોબર્ટ મર્ટન
 - D. ઓગસ્ટ કોમ્ટ
2. “ભારત માટે સેવાનો અર્થ છે ગરીબી અને અજ્ઞાનતા, રોગ અને તકની અસમાનતા દૂર કરવી.” આ કથન કોનું છે?
 - A. જવાહરલાલ નહેરુ
 - B. મહાત્મા ગાંધી
 - C. ઈન્દિરા ગાંધી
 - D. બી.આર. આંબેડકર
3. એ અનુક્રમે પરંપરામાંથી આધુનિકતા તરફની કે અલ્પવિકસિતમાંથી વિકસિત તરફની પ્રક્રિયાને સૂચિત કરે છે.
 - A. સંસ્કૃતિકરણ
 - B. પરસંસ્કૃતિકરણ
 - C. આધુનિકિકરણ
 - D. સમાજીકરણ
4. રશિયાએ સામ્યવાદી વિચારસરણી ક્યારે અપનાવી.
 - A. 1918
 - B. 1919
 - C. 1920
 - D. 1921
5. 'The Idea of Social Development' પુસ્તકના લેખકનું નામ જણાવો.
 - A. હર્બર્ટ બ્લૂમર
 - B. દરખાઈમ
 - C. મેક્સ વેબર
 - D. ડેવિસ
6. સમાજવાદી મોડેલની રચના કોના વિચારો પર કરવામાં આવી છે?
 - A. કાર્લ માર્ક્સ
 - B. પેરેટો
 - C. રોબર્ટ મર્ટન
 - D. પ્લેટો
7. ના મતે “આધુનિકીકરણ એ પરિવર્તન છે જે પશ્ચિમી દેશના પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ પ્રભાવના પરિણામે બિન-પશ્ચિમ દેશમાં થાય છે.”
 - A. મેક્સ વેબર
 - B. એમ. એન. શ્રીનિવાસ
 - C. રોબર્ટ મર્ટન
 - D. મેક્સ મુલર
8. વર્ગ-સંગર્ષનો સિદ્ધાંત ક્યાં વિદ્વાને આપ્યો છે?
 - A. કાર્લ માર્ક્સ
 - B. જાહાન્સન
 - C. રોબર્ટ મર્ટન
 - D. પ્લેટો

9. “વૈશ્વિકીકરણ એક એવી પ્રક્રિયા છે જે મૂડીવાદના વિસ્તરણ અને સમૃદ્ધિથી ઉદ્ભવી છે.”
આ કથન કોનું છે?
- A. મેકાર્થર અને પેજ B. ઈમેન્યુઅલ મોરિસ વોલરસ્ટીન
C. એમ. એન. શ્રીનિવાસ D. રાઉલ પ્રિબિશ
10. ગાંધીવાદી અર્થવ્યવસ્થાનો આધાર ક્યા બે તત્વો પર આધારિત હતો.
- A. સ્વચ્છતા અને પ્રભુતા B. સત્ય અને અહિંસા
C. આત્મા અને પરમાત્મા D. ગામડું અને શહેર

પ્ર.2. ટૂંકમાં જવાબ લખો. (કોઈ પણ બે)

6

1. ક્લાસિકલ સિદ્ધાંતો આપનાર સમાજશાસ્ત્રીઓનાં નામ જણાવો.
2. સામાજિક વિકાસના અનુકૂળ પરિબળો જણાવો.
3. વિકાસની દ્રષ્ટિએ વિશ્વના દેશોને કેટલા ભાગોમાં વહેંચી શકાય? ક્યા ક્યા?

પ્ર.3. કાર્લ માર્ક્સના ઐતિહાસિક ભૌતિકવાદનું વિશ્લેષણ કરો.

12

અથવા

પ્ર.3. સામાજિક વિકાસનો અર્થ આપી સામાજિક વિકાસમાં યુનાઈટેડ નેશન્સ એજન્ડાઓની ભૂમિકા સમજાવો.

12

પ્ર.4. વિશ્વવ્યવસ્થા સિદ્ધાંતની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો.

12

અથવા

પ્ર.4. વિકાસના વિવિધ મોડેલ જણાવી, ગાંધીયન મોડેલની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

12

પ્ર.5. ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ બે)

12

1. સામાજિક વિકાસના લક્ષણો
2. આધુનિકીકરણની લાક્ષણિકતાઓ
3. મેક્સ વેબરના સત્તાના પ્રકાર